

Cirkulära möbelflöden

Rutin

Cirkulära möbelflöden

Dokumenttyp	Rutin
Fastställt/upprättad	2021-04-06 av Kommundirektör och kommunledningsgrupp
Senast reviderad	2021-09-07
Detta dokument gäller för	Hela Hjo kommun
Giltighetstid	Tills vidare
Dokumentansvarig	Hållbarhetsstrateg
Dnr	2021-262

Inledning.....	4
Ett gemensamt möbelbestånd	4
Anskaffning av möbler	5
Nyinköp med kvalitets- och miljökrav	5
Avyttring av möbler	6
Praktisk hantering.....	6
Fabriken- det fysiska möbelbiblioteket.....	6
Digitala möbelbiblioteket-vår Marknadsplats	7
Transporter	7
Rekonditionering.....	7
Att skänka eller sälja kommunala möbler.....	7
Organisation och Rollfördelning.....	8
Uppföljning.....	9

Inledning

Hjo kommun har antagit en hållbarhetsstrategi där det står att "Hjo kommun ska vara ett föredöme i kretsloppstänkande". För att leva upp till målsättningarna i hållbarhetsstrategin har kommunledningsgruppen fattat ett principbeslut om att det fr o m 2020 inte ska köpas in några nya möbler utan att vi först undersöker möjligheten att återbruka redan befintliga möbler. Denna rutin tydliggör hur förvaltningen ska arbeta för att införa mer cirkulära möbelflöden. Syftet med rutinen är att hitta fungerande arbetssätt som minskar slöseriet med både ekonomiska och ekologiska resurser relaterade till inköp av kontorsmöbler och andra möbler. Rutinen gäller alla Hjo kommuns verksamheter.

Ett gemensamt möbelbestånd

Möbler ska betraktas som förvaltningens gemensamma egendom. Så snart en möbel inte längre används i en verksamhet ska den göras tillgänglig för andra verksamheter. Möbler ska inte sparas i en verksamhet för att eventuellt kunna användas längre fram. Inköpta möbler ska användas, oavsett var i organisationen. Att ha saker stående i förråd är resurskrävande och ineffektivt. Det ska snarare vara ett undantag än en regel att verksamheterna tingar en möbel och därmed inte låter den ingå i möbelbiblioteket. Endast om verksamheten har ett klart och tydligt användningsområde för objektet inom överskådlig framtid så ska möbeln stanna kvar på den egna enheten.

Samtliga inventarier hör till respektive rum eftersom de är inköpta för att passa den specifika miljön på plats. Inga möbler är personliga med undantag för vissa särskilt anpassade skrivbordsstolar/-pallar. Enheter eller enskilda personer som flyttar runt i samma byggnad eller byter arbetsplats inom förvaltningen ska inte ta med sig sina möbler med undantag för särskilt anpassade skrivbordsstolar/-pallar, om det finns skäl för det.

Anskaffning av möbler

När det uppstår ett nytt behov av möbler i verksamheten ska nedanstående prioriteringsordning gälla:

1) I första hand ska **befintliga möbler i verksamheten användas.**

Om de egna möblerna behöver renoveras/fräschas upp för att kunna fortsätta användas, så kan Arbetsmarknadsenheten stå till tjänst. Finns det behov av mer omfattande renoveringstjänster med större volymer och/eller tydlig deadline så kan offert inhämtas från lokala möbelhantverkare, ex via Sajkla. Möbelsamordnaren är behjälplig med offertunderlag. Den verksamhet som önskar få en möbel rekonditionerad/renoverad står för kostnaden.

2) I andra hand ska **möbler från Hjo kommuns Marknadsplats** för återbruk användas. Marknadsplatsen finns på intranätet Eira. Vid frågor eller intresse av en viss möbel kontaktas servicegruppen via mejl servicegruppen@hjo.se eller telefon 5264.

Om möblerna på Marknadsplatsen behöver renoveras/fräschas upp för att kunna användas, så kan Arbetsmarknadsenheten stå till tjänst. Finns det behov av mer omfattande renoveringstjänster med större volymer och/eller tydlig deadline så kan offert inhämtas från lokala möbelhantverkare, ex via Sajkla. Möbelsamordnaren är behjälplig med offertunderlag. Den verksamhet som önskar få en möbel rekonditionerad/renoverad står för kostnaden.

Möblerna på marknadsplatsen är gratis, eventuellt kan verksamheten få betala för transporten om den inte ryms i verksamhetens ordinarie vaktmästartid.

3) I sista hand, när förvaltningens egna återbrukade sortiment inte räcker till, ska **nyproducerade möbler köpas.**

Avrop ska ske från SKR Kommentus befintliga ramavtal "Möbler 2017". Beroende på beställningsvärdet så ska olika avropsförfaranden användas.

Länk till vår inköpskatalog finns på Eiras förstasida (under snabbänkar).
<https://contracts.opic.com/Home/Index/?eld=cxzPEjWjkFalzBeiHLI%2fFAA%3d>

Kontakta alltid din ekonom på ekonomienheten för en avstämning innan inköp. I samråd med inköpsamordaren på ekonomikontoret bestäms hur möbler och inredning ska köpas in.

Nyinköp med kvalitets- och miljökrav

Grunden till ett cirkulärt möbelflöde är att kommunens verksamheter fyller på med nya möbler som är både giftfria och anpassade för en lång livslängd (d v s möbler som kan tas isär och rekonditioneras vid behov). Vid nyinköp ska ekonomikontoret kontaktas. Utifrån typfallskatalogen kan verksamheten i samråd med ekonomikontoret välja ut lämpliga möbler. Till sin hjälp har man nedanstående miljömärkning i typfallskatalogen. Den gröna cirkeln visar

att möblerna uppfyller miljökriterier enligt Svanen eller EU-blomman. Den blå symbolen visar att möbeln är anpassad för renovering/återbruk. Om det finns möbler med denna märkning så är de att föredra framför möbler som saknar denna märkning. Naturligtvis måste kostnaden också vägas in i bilden, men ofta är inte prisskillnaden stor.

MILJÖSMARTA VAL

För att underlätta för dig som vill köpa möbler som uppfyller miljömärkningskriterier, samt möbler som är anpassade för renovering har vi satt ut följande symboler i katalogen:

 Möbler som är miljömärkta med Svanen.

 Möbler som uppfyller kriterierna enligt Svanen eller EU-blomman.

För båda alternativen ovan gäller att respektive leverantör ska kunna erbjuda textil som är miljömärkt med Svanen, EU-blomman eller Bra Miljöval. Kontakta respektive leverantör för information om vilka textilier som är miljömärkta.

 Möbler anpassade för renovering/återbruk, dvs:

- möbeln uppfyller miljömärkningskriterier enligt vidstående beskrivning, och
- om möbeln har textil är textilkädsel avtagbar utan specialverktyg (kardborre, dragkedja, även häftade klädsar accepteras), och
- hela möbeln är demonterbar utan specialverktyg, och
- möbeln har minst fem års garanti, och
- tillverkaren kan göra en återrenovering med minst ett års garanti till lägre pris än nypris.

Märkning för miljö- och kvalitetskrav som lämpar sig för återbruk, från SKL Kommentus typfallskatalog för "Möbler 2017".

Avyttring av möbler

När en verksamhet inte längre har behov av en möbel så ska den skänkas till det gemensamma möbelbiblioteket. Endast i undantagsfall ska oanvända möbler behållas på den egna enheten p g a att det finns en konkret och förutbestämd tanke med möbeln. I så fall ska verksamhetsansvarig tydligt märka upp möbeln med ägare och förvara dem på enheten.

Vid avyttring av möbler ska verksamheten ta kontakt med möbelsamordnaren. Denne tar ansvar för att bedöma om möbeln kan återbrukas.

Om möbeln ska återbrukas så flyttas möbeln till Fabriken och registreras på Marknadsplatsen. Tvätt och enklare uppfrysning av möbeln utförs av servicegruppen innan möbeln registreras.

Om möbelsamordnaren bedömer att möbeln inte är möjlig att rekonditionera eller att den består av farligt material, så lämnas möbeln till ÅVC för återvinning.

Praktisk hantering

Den praktiska hanteringen av förvaltningens möbler innefattar lagerhållning, transporter mellan verksamheter, lagret och ÅVC samt rekonditionering och löpande uppdatering av det digitala möbelbiblioteket.

Fabriken- det fysiska möbelbiblioteket

Fabriken med sina 216 kvadratmeter utgör numera basen för vårt fysiska möbelbibliotek och alla möbler som ingår i biblioteket fraktas dit.

Digitala möbelbiblioteket-vår Marknadsplats

För att verksamheterna enkelt ska kunna se vilka möbler som finns tillgängliga i kommunens möbelbibliotek så har vi numera även ett digitalt möbelbibliotek på intranätet Eira. På denna Marknadsplats kan alla medarbetare enkelt söka upp olika möbeltyper och anmäla sitt intresse för en möbel.

I samband med att möbler registreras på Marknadsplatsen görs en enkel möbelinventering. Inventeringen är snabb och enkel och innehåller information om möbelns material, antal, utseende och skick samt placering. Beskrivningen kompletteras med ett antal foton ur olika vinklar. Det insamlade materialet presenteras på ett lättöverskådligt sätt.

Transporter

Servicegruppen har inte tillgång till eget fordon, men kan genom kommunens bilpool sköta vissa transporter. I övriga fall beställs transporter av vaktmästeriet. Transporter av möbler från verksamheterna till Fabrikens möbelbibliotek utförs utan kostnad. Transporter av möbler från Fabriken ut till verksamheterna utförs också gratis om de ryms inom den beställda vaktmästartiden. Annars debiteras beställaren av möbeln för transportkostnaden.

Rekonditionering

Arbetsmarknadsenheten tar på sig enklare uppdrag för att renovera och fräscha till möbler så att deras livslängd förlängs. När större volymer ska renoveras, eller arbetet måste utföras inom en snäv tidsram, så inhämtas offert utifrån, antingen från Sajkla eller annan lokal aktör.

I det digitala möbelbiblioteket finns möjlighet att köpa en tilläggstjänst. Sajkla hjälper då till att bedöma möbelns rekonditionerbarhet. Det blir t e x aktuellt om verksamheten funderar på att lacka/måla/klä om en stol, och behöver besked om lämpligheten i att göra detta.

Vi får veta om metallen går att lacka, om bordsskivan går att slipa, om fåtöljen går att ta isär och klä om och så vidare. Utifrån klassificeringen kan kommunen därefter inhämta offerter från lokala möbelhantverkare på den önskade rekonditioneringen. Möbelsamordnaren kan vara behjälplig med att ta fram ett offertunderlag från det digitala möbelbiblioteket.

Att skänka eller sälja kommunala möbler

Om det blir aktuellt att sälja eller skänka möbler får ingen invånare eller näringsidkare gynnas på ett osakligt sätt.

Sälja möbler: Möbler som har ett nämnvärt ekonomiskt värde får inte skänkas, utan ska säljas. Det gäller om möbeln är relativt ny och ännu inte avskriven. Att sälja till underpris strider mot kommunallagen. Möbeln ska värderas på objektiva grunder, annonseras ut och säljas till högstbjudande.

Skänka möbler: Det finns situationer då kommuner får skänka använda produkter utan att det ska betraktas som otillåtet gynnande av enskild eller strida mot principen om god ekonomisk förvaltning.¹ Om det kostar mer att sälja möbeln (beräknat utifrån värdering, annonsering och arbetstid) än vad en försäljning kan inbringa får möbeln anse sakna värde och kan skänkas. Om förvaltningen med rimliga medel försökt att sälja möbeln men inte lyckats göra det kan den också skänkas. Kommuner som vill skänka bort egendom ska ha transparenta och

¹ Statens Offentliga Utredningar. Från värdekedja till värdecykel – Så får Sverige en mer cirkulär ekonomi. Betänkande av Utredningen cirkulär ekonomi. SOU 2017:22 <https://bit.ly/2BkJODa>

rättvisa urvalskriterier. Förslagsvis kan kommuns föreningar få förtur innan resterande möbler skänks bort till allmänheten eller begagnataktörer.

Organisation och Rollfördelning

Det kommer krävas en fortsatt samverkan i kommunen som helhet för att lyckas ta oss ifrån nuläge till önskat läge. Där vi befinner oss nu ser ansvarsfördelningen ut som följer:

Hela organisationen

Ansaret för att köpa in möbler vilar på den som är ansvarig för en enhet. Till sin hjälp har cheferna kommunens möbelsamordnare och inköpsamordnaren på ekonomiavdelningen. Eftersom kommunledningsgruppen har beslutat att vi i första hand ska återanvända befintliga möbler behöver samtliga chefer och ekonomer ha grundläggande förståelse för behovet av, och vinsterna med, en mer cirkulär möbelhantering, liksom kännedom om de praktiska rutiner för cirkulär möbelhantering som möjliggör detta. För att det ska fungera med ett gemensamt möbelbibliotek där vi återlämnar och hämtar möbler som vi för tillfället inte behöver är det viktigt att verksamheterna främst ser till helhetsnyttan, och inte lägger så stor vikt vid att bevaka sina egna behov i alla lägen. Hållbarhetsstrateg ska utgöra ett stöd i arbetet med att informera och motivera organisationen till omställningen från linjär till cirkulär möbelhantering.

Möbelsamordnaren

I kommunen finns en utsedd person som samordnar praktiska frågor relaterade till återvinning av möbler. Möbelsamordnaren ska utgöra ett stöd som underlättar för enheterna att få till stånd en mer cirkulär möbelhantering genom att ta emot förfrågningar om möbler i möbelbiblioteket, beställa transport och ha kontakt med Sajkla eller AME i samband med olika renoveringsuppdrag. Möbelsamordnaren bedömer möblernas skick vid avyttring för att avgöra om möblen kan återbrukas eller bara återvinnas. Möbelsamordnaren har till sin hjälp en servicegrupp som hen handleder.

Servicegruppen: Praktisk service kopplad till möbelhanteringen

Servicegruppen arbetar praktiskt med möbelhanteringen. I Fabriken ser de över möbler som kommer in, lagar och snyggar till, lägger in på Marknadsplatsen och transporterar mindre möbler ut till verksamheterna. Det kan också hända att de tar emot besök i Fabriken om någon vill komma och titta på en möbel eller hämta den.

Arbetsmarknadsenheten

Arbetsmarknadsenheten tar på sig enklare uppdrag för att renovera och fräscha till möbler så att deras livslängd förlängs. När större volymer ska renoveras så inhämtas offert utifrån, antingen från Sajkla eller annan lokal aktör.

Sajkla och andra lokala hantverkare

Sajkla är det företag som tillhandahåller det digitala möbelbiblioteket och Marknadsplatsen. Sajkla är en av alla lokala aktörer som kan lämna offert på möbelrenoveringar genom sitt nätverk av lokala möbelhantverkare.

Fastighetsavdelningen

Fastighetsavdelningen samarbetar med verksamheterna, servicegruppen och arbetsmarknadsenheten för att underlätta cirkulär möbelhantering, framförallt med transporter.

Ekonomikontoret

Ekonomikontoret stöttar verksamheterna vid nyinköp av möbler när man uteslutit möjligheten att återanvända redan befintliga möbler i organisationen. Ekonomikontoret utgår ifrån gällande möbelavtal och den miljömärkning som finns i typfallskatalogen för att i möjligaste mån köpa in möbler som är möjliga att cirkulera under en lång livslängd.

Arbetsgruppen för cirkulära möbelflöden

Arbetsgruppen består av ekonomichef, fastighetschef, arbetsmarknadsenhetschef, servicegruppschef, möbelansvarig samt hållbarhetsstrateg. Gruppen tar upp frågor som behöver lösas för att vidareutveckla cirkulära möbelflöden.

Uppföljning

Hållbarhetsstrategen gör en årlig uppföljning av förvaltningens återbruk av möbler med uppgifter om antal återbrukade möbler för att synliggöra sparade kostnader och utsläpp.